

ด่วนที่สุด

ที่ ดศ ๐๑๐๐.๔/๕๕

ภาค. ๖1
วันที่ 24 พ.ย. ๖7
เวลา 13.40

สค. (eMail)

ส่ง : กวค.

รับที่ : ธ4939/67

29 เม.ย. 2567 เวลา 13.30 น.

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง การภาคยานุวัติเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์
ในสัญญาระหว่างประเทศ (United Nations Convention on the Use of Electronic Communications
in International Contracts (New York, 2005))

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศ พร้อมคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ
  ๒. รายงานการประชุมคณะทำงานเพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศ (United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts (New York, 2005)) จำนวน ๔ ครั้ง
  ๓. ร่างคำประกาศในภาคยานุวัติสารอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศของประเทศไทย
  ๔. ผลการประชุมรับฟังความคิดเห็นเรื่อง การเตรียมความพร้อมในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศ
  ๕. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๗/๖๕ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๗
  ๖. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนมาก ที่ กต ๐๘๐๔/๒๑๒ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๗
  ๗. สำเนาหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ด่วนที่สุด ที่ อส ๐๐๐๕.๑/๔๖๐๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๗

ด้วย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ขอเสนอเรื่อง การภาคยานุวัติเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศ (United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts (New York, 2005)) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญา ระหว่างประเทศเข้าข่ายเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศและเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศ (United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts (New York, 2005)) ตามความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับ องค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ไม่มี

๓. สารสำคัญ

๓.๑ ภูมิหลัง/ความเป็นมา

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ในสัญญาระหว่างประเทศ (The United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts 2005) หรือ อนุสัญญาฯ จัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วย กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ (United Nations Commission on International Trade Law: UNCITRAL) ซึ่งเป็นองค์กรของสหประชาชาติที่ตั้งขึ้นมาด้วยแนวคิดที่ว่า “กฎหมายการค้าของแต่ละประเทศ สร้างอุปสรรค ในการขับเคลื่อนการค้าระดับระหว่างประเทศ ซึ่งสมควรลดและกำจัดอุปสรรคเหล่านั้นออกไป โดยการสร้าง กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ” ในการยกร่างอนุสัญญาระหว่างประเทศในบริบทของการพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้กฎหมายของประเทศต่าง ๆ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากยิ่งขึ้น

โดยอนุสัญญาฯ ได้รับการรับรองจากที่ประชุมใหญ่แห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ และเปิดให้รัฐต่าง ๆ ลงนาม ณ สำนักงานใหญ่ของสหประชาชาติ กรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๑ และจะผูกพัน ตามอนุสัญญาฉบับนี้ต่อเมื่อได้มีการให้สัตยาบันสาร (Ratification) การยอมรับ (Acceptance) การให้ความเห็นชอบ (Approval) อนุสัญญาดังกล่าวแล้ว และสำหรับรัฐที่ไม่ได้ลงนามในอนุสัญญาฉบับนี้ภายใน กำหนดเวลาจะผูกพันตามอนุสัญญาดังกล่าวต่อเมื่อรัฐนั้นได้มีการภาคยานุวัติ (Accession) อนุสัญญาดังกล่าว ปัจจุบันมีประเทศที่เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ แล้วทั้งสิ้น ๑๘ ประเทศ ได้แก่ อาเซอร์ไบจาน บาห์เรน เบลีซ เบนิน แคนเมอรูน คองโก โดมินีกัน ฟิจิ ฮอนดูรัส คิริบาส มองโกเลีย มอนเตเนโกร ปารากวัย ฟิลิปปินส์ รัสเซีย สิงคโปร์ ศรีลังกา และตุวาลู

๓.๒ วัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้การสื่อสาร ทางอิเล็กทรอนิกส์ในการค้าระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าสัญญาที่สร้างขึ้นและการสื่อสารแลกเปลี่ยน ทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ นั้นถูกต้องและบังคับใช้ได้เทียบเท่ากับการใช้กระดาษแบบดั้งเดิม รวมถึงวิธีการ ในทางปฏิบัติสำหรับการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศ

๓.๓ นิยาม อนุสัญญาฯ ได้กำหนดนิยามที่สำคัญต่าง ๆ อาทิ “การติดต่อสื่อสาร” หมายถึง คำบอกกล่าว การประกาศ การเรียกร้อง การแจ้ง หรือการร้องขอ รวมถึงคำเสนอและคำสนอง ที่คู่สัญญาต้องกระทำหรือเลือกที่จะกระทำเกี่ยวกับการก่อให้เกิดสัญญาหรือปฏิบัติตามสัญญา และ “การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์” หมายถึง การติดต่อสื่อสารใด ๆ ที่คู่สัญญาได้ทำด้วยวิธีการของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

๓.๔ ขอบเขตการใช้บังคับ

๑) อนุสัญญาฯ ใช้บังคับกับการติดต่อสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดสัญญาหรือการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างคู่สัญญาซึ่งมีสถานที่ประกอบการอยู่ในต่างรัฐกัน

๒) อนุสัญญาฯ ไม่ใช้บังคับแก่การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับสัญญาที่สร้างขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เกี่ยวกับบุคคล ครอบครัว หรือกิจการในครัวเรือน และการติดต่อสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับภาคการให้บริการทางการเงิน เช่น ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนที่มีการกำกับดูแล ธุรกิจการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ระบบการชำระเงินระหว่างธนาคาร รวมถึงไม่ใช้กับเอกสารสิทธิ ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน ใบตราส่งสินค้า ใบตราส่งสินค้าทางทะเล (ทางเรือ) ใบรับของคลังสินค้า หรือเอกสารหรือตราสารที่เปลี่ยนมือได้

๓) อนุสัญญาฯ อนุญาตให้ทำคำประกาศขอยกเว้นจากการบังคับใช้ของอนุสัญญาฯ ได้โดยต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรและแจ้งเลขาธิการสหประชาชาติในฐานะผู้เก็บรักษาอนุสัญญาฯ ทราบอย่างเป็นทางการ

๓.๕ หลักการสำคัญของอนุสัญญาฯ

๑) อนุสัญญาฯ กำหนดให้การติดต่อสื่อสารหรือสัญญาจะต้องไม่ถูกปฏิเสธ ความสมบูรณ์หรือการบังคับใช้ได้ เพียงเพราะว่าการติดต่อสื่อสารหรือสัญญานั้นอยู่ในรูปแบบของการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์

๒) อนุสัญญาฯ กำหนดว่า ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การติดต่อสื่อสารหรือสัญญาควรมีการลงลายมือชื่อโดยคู่สัญญา หรือกำหนดผลสำหรับการที่ไม่มีการลงลายมือชื่อไว้ ให้ถือว่า การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าวแล้ว หากมีการใช้วิธีการที่ระบุตัวตนของคู่สัญญาและแสดงถึงเจตนาของคู่สัญญา และมีความเชื่อถือได้

๓) อนุสัญญาฯ กำหนดว่า ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การติดต่อสื่อสารหรือสัญญาควรแสดงหรือเก็บรักษาในรูปของต้นฉบับหรือกำหนดผลสำหรับการไม่มีต้นฉบับไว้ ให้ถือว่า ได้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดเช่นนั้นแล้วด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ หากมีการรับรองอันเชื่อถือได้และสามารถแสดงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้

๔) เวลาที่ส่งการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เวลาที่การติดต่อสื่อสารนั้น ออกจากระบบข้อมูลข่าวสารภายใต้การควบคุมของผู้ส่งข้อมูล หรือของบุคคลที่ส่งในนามของผู้ส่งข้อมูล หรือหากการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์นั้นยังไม่ได้ออกจากระบบข้อมูลข่าวสารภายใต้การควบคุมของผู้ส่งข้อมูลหรือบุคคลที่ส่งในนามของผู้ส่งข้อมูล ให้เวลาที่ส่งการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เวลาที่ได้รับการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น

๕) เวลาที่รับการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เวลาที่การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์สามารถถูกค้นคืน หรือเรียกดูโดยผู้รับข้อมูล ณ ที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งกำหนดโดยผู้รับข้อมูล เวลารับการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ณ ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์อีกที่หนึ่งของผู้รับข้อมูล ได้แก่

/เวลาที่...

เวลาที่มีการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์สามารถถูกคัดค้านหรือเรียกดู โดยผู้รับข้อมูล ณ ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์นั้น และผู้รับข้อมูลรู้ว่าการติดต่อสื่อสารได้ถูกส่งไปยังที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น ให้สันนิษฐานว่า การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์สามารถถูกคัดค้านหรือเรียกดูโดยผู้รับข้อมูลเมื่อการติดต่อสื่อสารนั้นไปถึงที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์ของผู้รับข้อมูล

๓.๖ การมีผลใช้บังคับ อนุสัญญาฯ นี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑ ของเดือนถัดไป หลังพ้นระยะเวลา ๖ เดือนนับจากวันที่มีการยื่นภาคยานุวัติสาร
รายละเอียดอนุสัญญาฯ พร้อมคำแปลภาษาไทยปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๔.๑ ความแน่นอนทางกฎหมาย (Legal certainty) สร้างความเชื่อมั่นในผลทางกฎหมายของการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ สัญญาอิเล็กทรอนิกส์ของคู่สัญญาที่อยู่คนละประเทศ เช่น ผลทางกฎหมายของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ การทำเป็นหนังสือ และความเป็นต้นฉบับ

๔.๒ โอกาสในการขยายช่องทางการเข้าทำสัญญาข้ามพรมแดนของผู้ประกอบการไทย รวมทั้งช่วยลดต้นทุนสำหรับการติดต่อสื่อสารเพื่อการทำสัญญาได้ และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนที่เข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทย โดยเฉพาะการทำธุรกรรมที่มีผลทางกฎหมายทางอิเล็กทรอนิกส์

๔.๓ การป้องกันการเลือกปฏิบัติในการใช้เทคโนโลยีสำหรับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ข้ามพรมแดน และการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการระงับข้อพิพาททางเลือก (Alternative dispute resolution)

๔.๔ สนับสนุนการจัดอันดับความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ เช่น การประเมินบรรยากาศของการดำเนินธุรกิจและการลงทุน (Business Enabling Environment: BEE) ที่ธนาคารโลก (World Bank) กำหนดให้อนุสัญญาฯ เป็นหนึ่งในตัวอย่างของแนวปฏิบัติเชิงการกำกับดูแลที่ดีในเรื่องการค้าระหว่างประเทศ

๔.๕ สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐ ประเด็นการต่างประเทศ ในเรื่องเป้าหมายของการมีมาตรฐาน ซึ่งอนุสัญญาฯ เป็นการวางและกำหนดมาตรฐานสากลในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และส่งเสริมภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของประเทศไทยจากต่างประเทศ และนักลงทุนต่างประเทศที่เข้ามาติดต่อทำการซื้อขายกับประเทศไทย

๔.๖ สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุง ยุทธศาสตร์ที่ ๖ : สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีมาตรฐานดิจิทัลที่มีหน่วยงานกำกับดูแล และมีความน่าเชื่อถือ ในระดับสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ สร้างการยอมรับ และความเชื่อมั่นให้ผู้ประกอบการ นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญา ระหว่างประเทศ โดยมีปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ทำหน้าที่ประธานคณะทำงาน ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน อัยการสูงสุด สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันความ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน โดยได้มีการประชุมคณะทำงานฯ รวมจำนวน ๔ ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ และ ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

คณะทำงานฯ ได้ร่วมกันพิจารณาและศึกษาข้อมูล พันธกรณีภายใต้ภาคีอนุสัญญาฯ รวมถึงเปรียบเทียบความสอดคล้องของการดำเนินการตามอนุสัญญาฯ กับกฎหมายภายในประเทศ ตลอดจนความจำเป็นในการออกกฎหมายและกฎระเบียบในการรองรับการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาดังกล่าว โดยจากการประชุมหารือของคณะทำงานฯ ที่ประชุมเห็นพ้องกันถึงประโยชน์ในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ของประเทศไทย อีกทั้งประเทศไทย มีพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไข เพิ่มเติม ซึ่งรองรับการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ อย่างไรก็ตาม เพื่อมิให้เกิดความไม่สอดคล้องกับกฎหมายภายใน ของไทยและเพื่อให้การปฏิบัติตามพันธกรณีตามอนุสัญญาฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ที่ประชุมคณะทำงานฯ เห็นชอบการจัดทำร่างคำประกาศเพื่อรองรับการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ใน ๓ ประเด็น ได้แก่

(๑) ไม่ใช่บังคับแก่การติดต่อสื่อสารหรือธุรกรรมตามมาตรา ๓ แห่งกฎหมาย ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ กำหนดยกเว้นไว้

(๒) ไม่ใช่บังคับแก่สัญญาซึ่งคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐไทย

(๓) ไม่ใช่บังคับแก่ธุรกรรมที่ต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่

กฎหมายไทยกำหนด

โดยมีรายงานการประชุมคณะทำงานฯ และร่างคำประกาศฯ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ และ ๓

๖.๒ นอกจากนี้ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้จัดการประชุมรับฟัง ความคิดเห็น เรื่อง การเตรียมความพร้อมในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้ การติดต่อสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญา ระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ โดยมีผู้แทนจาก หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคการศึกษาที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมจำนวน ๑๙๑ คน และผู้เข้ารับฟัง ผ่านทางออนไลน์จำนวน ๑,๐๐๐ ครั้ง ซึ่งที่ประชุมฯ เห็นพ้องกันถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ของประเทศไทย ที่จะช่วยยกระดับมาตรฐานสากลของประเทศไทย ส่งเสริมภาพลักษณ์ และความน่าเชื่อถือของประเทศไทย ทั้งจากมุมมองของต่างชาติ รัฐบาลต่างชาติ และผู้ที่เข้ามาติดต่อ ทำการซื้อขาย ซึ่งจะส่งเสริมและสอดคล้องกับเป้าหมายความมั่งคั่งยั่งยืนของไทยตามแผนแม่บทยุทธศาสตร์ ในประเด็นต่างประเทศของไทย ผลการประชุมรับฟังความคิดเห็นฯ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๖.๓ ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปได้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ไม่มีข้อขัดข้องในการที่ประเทศไทยจะพิจารณาการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ หากพิจารณาแล้วเห็นว่า การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ จะเป็นประโยชน์กับประเทศไทย โดยสำนักงานฯ พิจารณาร่างคำประกาศฯ แล้วเห็นว่า มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดยกเว้นขอบเขตการใช้บังคับอนุสัญญาฯ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามข้อ ๑๙ วรรคสองของอนุสัญญาฯ ที่กำหนดให้รัฐภาคีอาจยกเว้นจากขอบเขตการใช้บังคับของอนุสัญญานี้เรื่องใด ๆ ที่ตนระบุในคำประกาศที่ทำตามข้อ ๒๑ อันเป็นการดำเนินการเพียงฝ่ายเดียวของรัฐและมีผลได้โดยรัฐภาคีอื่นไม่จำเป็นต้องให้การยอมรับ กรณีจึงไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างไรก็ตาม เอกสารทั้งสองฉบับเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยตามมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ กรณีจึงต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการดำเนินการต่อไป

๖.๔ ความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ สรุปได้ดังนี้

๑) ประเด็นนโยบาย

ไม่มีข้อขัดข้องต่อการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ หากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาและเห็นว่าเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อไทย รวมทั้งพร้อมที่จะดำเนินการตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาฯ และโดยที่อนุสัญญาฯ มุ่งขจัดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศอันเกิดจากความแตกต่างของกฎหมายภายในของแต่ละประเทศเกี่ยวกับรูปแบบของสัญญาที่ให้การยอมรับ รวมทั้งส่งเสริมการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการจัดทำและการดำเนินการตามสัญญาระหว่างประเทศ อันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้การติดต่อซื้อขายระหว่างประเทศ ตลอดจนเพิ่มโอกาสสำหรับการเข้าถึงตลาดของประเทศที่อยู่ใกล้กัน ดังนั้น จึงเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการไทยที่ต้องติดต่อสื่อสารและทำสัญญากับต่างชาติ รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ และส่งเสริมภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของไทย

๒) ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

อนุสัญญาฯ มีสาระ รูปแบบ ถ้อยคำ และบริบทที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงเข้าข่ายเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ ที่ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาฯ ได้โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติและอนุสัญญาฯ มิได้มุ่งขจัดการกีดกันทางการค้าในรูปแบบที่เป็นภาษีและมีใช้ภาษีเพื่อวัตถุประสงค์ในการเปิดเสรีทางการค้า และมีได้มีสาระที่เกี่ยวกับเขตศุลกากรร่วมหรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน จึงไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองและสามของรัฐธรรมนูญฯ

๓) การทำคำประกาศ

อนุสัญญาฯ อนุญาตให้ทำคำประกาศขอยกเว้นจากการบังคับใช้ของอนุสัญญาฯ ได้ โดยต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรและแจ้งเลขาธิการสหประชาชาติในฐานะผู้เก็บรักษาความตกลงทราบอย่างเป็นทางการ โดยตามแนวปฏิบัติของไทยจะทำคำประกาศไปพร้อมกับการแสดงความยินยอม

/ที่จะผูกพัน...

ที่จะผูกพัน ซึ่งในกรณีการยื่นภาคยานุวัติสาร จะระบุคำประกาศไว้ในภาคยานุวัติสารที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศเป็นผู้ลงนาม และคำประกาศจะมีผลในวันเดียวกับวันที่อนุสัญญาจะมีผลใช้บังคับกับไทย ทั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศไม่ขัดข้องในหลักการต่อร่างคำประกาศของไทยที่ฝ่ายเลขานุการคณะทำงาน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ยกร่างขึ้นตามมติที่ประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ หากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสม ครบถ้วน และจำเป็น เพื่อกำหนดขอบเขตพันธกรณีภายใต้อนุสัญญา ให้สอดคล้องกับกฎหมายภายในของไทย

๖.๕ ความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุด สรุปได้ดังนี้

๑) ประเด็นการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ของประเทศไทย

อนุสัญญาฯ มุ่งประสงค์ให้ประเทศสมาชิกยอมรับและรับรองการติดต่อสื่อสาร ทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศในการทำสัญญาระหว่างประเทศตามวิธีการและรูปแบบที่กำหนด มีผลเป็นการแสดงเจตนาและสามารถใช้สื่อที่เกิดขึ้นทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว เป็นหลักฐานในการแสดง ความมีอยู่ของสัญญาเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและสามารถใช้ประโยชน์ จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น หากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคมเห็นว่า การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ของประเทศไทยจะก่อให้เกิดประโยชน์มากกว่าภาระที่เกิดขึ้น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชนผู้มีส่วนได้เสีย มีความพร้อมและเห็นด้วยกับการเข้าเป็นภาคี อนุสัญญาฯ ดังกล่าว สำนักงานอัยการสูงสุดไม่มีข้อขัดข้องต่อการเสนอให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ

๒) ประเด็นการจัดทำคำประกาศเพื่อยกเว้นจากขอบเขตการใช้บังคับอนุสัญญาฯ

ในส่วนของประเทศไทย

การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ของประเทศไทยอาจเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย โดยจะยกระดับมาตรฐานและความน่าเชื่อถือของไทยในด้านธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศ และมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของไทย อีกทั้งประเทศไทยมีพระราชบัญญัติ ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งรองรับการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ แล้ว อย่างไรก็ตาม เพื่อมิให้เกิดความไม่สอดคล้องกับกฎหมายภายในของไทยและเพื่อให้การปฏิบัติตามพันธกรณี ตามอนุสัญญาฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศไทยอาจพิจารณาจัดทำคำประกาศเพื่อยกเว้นขอบเขต การบังคับใช้อนุสัญญาฯ ดังนี้ (๑) คำประกาศตามข้อ ๑๙ วรรคหนึ่ง (บี) การบังคับใช้อนุสัญญาเมื่อคู่สัญญาตกลง กันว่าอนุสัญญาฯ ใช้บังคับ และ (๒) คำประกาศตามข้อ ๑๙ วรรคสอง เพื่อยกเว้นจากการใช้บังคับในการ ติดต่อสื่อสารหรือธุรกรรมในทางแพ่งและพาณิชย์ที่มาตรา ๓ แห่งกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กำหนดยกเว้นไว้ สัญญาที่มีคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐไทย และธุรกรรมที่กฎหมายภายในของไทย กำหนดให้ต้องมีการจดทะเบียนต่อหน้าพนักงาน

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕ - ๗

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยอ้างอิงตามหลักการที่กำหนดในกฎหมายแม่แบบ และอนุสัญญาฯ ที่จัดทำขึ้น โดยคณะกรรมการสิทธิการสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ (UNCITRAL) ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

กับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงมีหลักการสำคัญที่สอดคล้องและ/หรือมีการบังคับใช้ที่ไม่แตกต่างไปจากหลักการตามอนุสัญญาฯ

๘. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมพิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๘.๑ เห็นชอบการภาคยานุวัติเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศ

๘.๒ เห็นชอบร่างคำประกาศในภาคยานุวัติสารอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศของประเทศไทย

๘.๓ มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำภาคยานุวัติสาร (Instrument of Accession) เพื่อส่งมอบต่อเลขาธิการสหประชาชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประเสริฐ จันทรรวงทอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองการต่างประเทศ

โทร ๐ ๒๑๔๑ ๖๕๐๐ (นางสาวจิตสุภา ตุงคะศิริ)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๐๒๙

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ jitsupa.t@mdes.go.th